

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Факультету соціології і права

Протокол № 6 від 01 лютого 2016 р.

Голова вченої ради _____ А.А. Мельниченко

м.п.

ПРОГРАМА

додаткового випробування для вступу на 1-й курс за індивідуальним навчальним планом підготовки на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» по спеціальності 081 «Право»

Програму рекомендовано:

кафедрою господарського та адміністративного права

Протокол № 6 від 25 січня 2016 р.

Завідувач кафедри _____ І.П. Голосніченко

кафедрою публічного права

Протокол № 5 від 23 грудня 2015 р.

В.о. завідувача кафедри _____ І.В. Павленко

кафедрою інформаційного права та права

інтелектуальної власності

Протокол № 6 від 28 січня 2016 р.

Завідувач кафедри _____ С.Ю. Петряєв

ВСТУП:

Метою програми Додаткового вступного випробування для вступу на навчання за бакалаврським РВО спеціальності 081 «Право» (надалі – Додаткове вступне випробування) є викладення основних вимог щодо проведення Додаткового вступного випробування в Національному технічному університеті України “Київський політехнічний інститут”, надання вступникам вичерпної інформації стосовно обсягу навчального матеріалу, що виноситься на Додаткове вступне випробування, критеріїв його оцінювання та процедури проведення.

Метою Додаткового вступного випробування є з’ясування рівня знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньої програми за бакалаврським РВО спеціальності 081 «Право».

Завданнями Додаткового вступного випробування є: оцінювання теоретичної підготовки та виявлення базового рівня знань з основних дисциплін освітньої програми за бакалаврським РВО спеціальності 081 «Право» вступників, які вступають на базі ОКР «молодший спеціаліст» з інших спеціальностей, крім 5.03040101 «Правознавство», 5.03040102 «Правоохоронна діяльність»; виявлення рівня їх аналітичних здібностей, вміння узагальнювати теоретичну інформацію; оцінювання спроможності вступників до послідовного, логічного та аргументованого викладення навчального матеріалу та власних думок; визначення здатності застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Дана Програма складається зі Вступу, Основного викладу, в якому викладено повний перелік навчального матеріалу, що виноситься на Додаткове вступне випробування, рекомендованої літератури та Прикінцевих положень, в яких, зокрема, описано критерії оцінювання відповідей вступників та наведено приклад типового екзаменаційного завдання.

Додаткове вступне випробування включає в себе розділи з наступних дисциплін:

- 1) “Теорія держави і права”;
- 2) “Конституційне право”;
- 3) “Адміністративне право”;
- 4) “Кримінальне право”;
- 5) “Цивільне право”;

Додаткове вступне випробування проводиться **в письмовій формі** за екзаменаційними завданнями.

Кожне екзаменаційне завдання містить **100 тестових питань: по 20 питань** з кожної дисципліни, що включена до цієї програми.

Загальна тривалість часу, відведеного вступникам для відповіді на всі питання екзаменаційного завдання, складає **90 хвилин**.

Додаткове вступне випробування складають лише ті вступники на спеціальність 081 «Право», які вступають на базі ОКР «молодший спеціаліст» з інших спеціальностей, крім 5.03040101 «Правознавство», 5.03040102 «Правоохоронна діяльність».

ОСНОВНИЙ ВИКЛАД:

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Дисципліна “Теорія держави і права”:

Основні та загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права. Наукові погляди щодо розуміння держави. Основні ознаки держави. Влада і норми поведінки в умовах первіснообщинного ладу. Характерні риси публічної влади та соціальних норм первісного суспільства. Відмінність держави і права від родової організації первісного суспільства.

Аналіз теорій виникнення держави, причини їх багатоманітності. Договірна теорія. Теорія насильства. Патріархальна теорія. Психологічна теорія. Теологічна теорія. Соціально-економічна або класова теорія. Теорія еліт. Органічна теорія. Космічна теорія виникнення держави.

Поняття та сутність влади. Поняття соціальної (публічної) влади.

Елементи політичної системи суспільства. Політичні відносини. Політичні суб'єкти (інститути, організації). Загальна характеристика та ознаки політичної влади. Співвідношення політичної та державної влади.

Об'єднання громадян у політичній системі суспільства: поняття, види та засади їхньої діяльності. Поняття громадської організації та її види. Загальна характеристика політичних партій, види та функції політичних партій.

Поняття форми держави та її структурні елементи. Республіка та монархія як форми правління: їхня сутність та сучасні різновиди. Республіканська форма правління та її види. Загальна характеристика президентської, парламентської та змішаної республіки. Основні ознаки монархії як форми правління. Необмежені монархії (абсолютні, деспотичні). Обмежені (конституційні) монархії (дуалістичні, парламентські).

Унітарна держава та її характерні риси. Федеративний державний устрій, його види та ознаки. Форми міждержавних утворень (імперія, конфедерація, співдружність, співтовариство, регіональні, економічні, політичні, військові та інші союзи) їхня відмінність від унітарної та федеративної держави.

Поняття державно-правового (політичного) режиму та його види. Характеристика демократичного та антидемократичного режимів, їхні характерні риси.

Поняття функцій держави. Властивості характеру здійснення функцій держави, форми здійснення функцій держави. Зміст функцій держави. Види функцій держави: внутрішні, зовнішні, постійні, тимчасові, економічні, політичні, гуманітарні.

Основні ознаки механізму держави. Основні напрямки удосконалення державного механізму в Україні.

Апарат держави. Принцип організації і діяльності апарату сучасної демократичної держави. Органи держави, їх ознаки та характеристика. Поняття посадової особи.

Система державних органів України. Глава держави. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади. Контрольно-наглядові органи. Механізм держави та місцеве самоврядування.

Система «стримувань і противаг» органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Суб'єкти системи «стримувань та противаг» за Конституцією України. Поняття місцевого самоврядування. Організаційні форми місцевого самоврядування.

Поняття і ознаки демократії. Функції і принципи демократії. Форми і інститути демократії. Референдуми. Демократія як загальнолюдська цінність.

Ознаки основних прав людини. Зміст і обсяг основних прав людини. Міжнародні стандарти в галузі прав людини. Система основних прав і свобод людини і громадянина. Особисті (громадянські) права – політичні, економічні, соціальні, культурні, економічні. Система обов'язків людини і громадянина. Система гарантій прав, свобод і обов'язків людини і громадянина в демократичній державі.

Передумови виникнення права. Ознаки, що відрізняють норми права від норм поведінки у первісному суспільстві. Поняття і ознаки права. Принципи права. Функції права. Співвідношення права і закону. Соціальна цінність права. Структура і форми права.

Загальні проблеми сучасного праворозуміння. Теорія природного права.

Поняття системи права і правової системи. Структурні елементи системи права: правова норма, інститут права, галузь права. Предмет і метод правового регулювання як підстава поділу права на інститути і галузі. Система права і система законодавства: співвідношення і взаємозв'язок. Загальна характеристика галузей права: конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного, господарського, трудового, земельного, фінансового, екологічного, сімейного, кримінального процесуального, цивільного процесуального, господарського процесуального, адміністративного процесуального. Конституція України про міжнародне право та його пріоритет над національним правом (законодавство). Матеріальне та процесуальне право. Публічне та приватне право: загальне поняття та види. Систематизація нормативно-правових актів. Кодифікація. Консолідація та інкорпорація нормативно-правових актів. Характерні риси кодифікації.

Поняття, види та основні ознаки соціальних норм. Соціальні норми як загальні правила поведінки людей у суспільстві що зумовлені об'єктивними закономірностями і забезпечені різноманітними засобами соціального впливу. Класифікація соціальних норм. Норми моралі. Звичаї і традиції. Політичні норми. Норми громадських об'єднань (корпоративні норми). Технічні та

естетичні норми. Релігійні норми. Норми права. Поняття та ознаки норм права. Місце норм права в системі суспільних норм. Спільність та відмінність норм права від інших соціальних норм. Ознаки, що відрізняють норми права від норм моралі. Структура норм права. Гіпотеза, диспозиція, санкція. Співвідношення норм права за предметом правового регулювання. Норми конституційного, цивільного, адміністративного, земельного, фінансового та інших галузей права. Норми права в залежності від методу правового регулювання. Імперативні, диспозитивні, рекомендаційні, заохочувальні.

Етапи правоутворення. Підготовка нормативно-правового акту. Стадії правотворчого процесу. Правовий звичай. Правовий прецедент. Нормативний договір. Нормативно-правовий акт. Інші форми права в Україні. Види нормативно-правових актів. Властивості нормативно-правових актів. Конституція держави – основа правової системи. Чинність нормативно-правових актів.

Поняття та основні ознаки правових відносин. Правовідносини як вольові суспільні відносини створені на основі норм права. Індивідуальний характер правовідносин. Основні види правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Правоздатність і дієздатність суб'єктів правовідносин. Правовідносини як форма існування й реалізації прав і обов'язків. Обставини, з настанням яких виникають, змінюються або припиняються правові відносини. Юридичні факти та їх класифікація. Юридичні дії та події.

Сутність, поняття, основні ознаки реалізації права. Основні форми безпосередньої реалізації права. Засоби забезпечення належної реалізації права.

Застосування норм права як особлива форма його реалізації. Основні ознаки застосування права. Механізм та основні стадії процесу застосування норм права. Загальні вимоги правильного застосування правових норм. Аналогія закону і аналогія права. Юридичні колізії і способи їх вирішення.

Поняття і необхідність тлумачення права. Сутність тлумачення – з'ясування, тлумачення, роз'яснення. Засоби тлумачення норм права, поняття та основні риси. Граматичне (філологічне, семантичне, лінгвістичне) тлумачення правових норм, логічне, історичне та наукове тлумачення правових норм. Види тлумачення права за суб'єктами. Офіційне і неофіційне тлумачення та його види. Автентичне, делеговане (легальне) та доктринальне, професійне тлумачення норм права. За обсягом: буквальне, поширювальне та обмежувальне тлумачення. За сферою дії: нормативне, казуальне (індивідуальне). Акти тлумачення права, їх види та юридична природа.

Поняття і основні ознаки правомірної поведінки. Види правомірної поведінки. Маргінальна та конформістська поведінка, умови та причини їх усунення у сучасному суспільстві. Загальна характеристика та ознаки правопорушення. Протиправність, суспільна небезпека, шкода, вина (умисел, необережність). Елементи правопорушення. Суб'єкти, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона правопорушення. Види правопорушень: злочини, проступки, їх види.

Поняття, ознаки, принципи і види юридичної відповідальності. Конституційна, цивільна, дисциплінарна, адміністративна, кримінальна, матеріальна відповідальності. Обставини, що виключають юридичну відповідальність. Підстави звільнення від юридичної відповідальності. Необхідна оборона і крайня необхідність. Презумпція невинуватості як гарантія прав людини і громадянина. Юридична відповідальність і державний примус.

Поняття законності. Сутність, основні ознаки та значимість законності. Загальність і обов'язковість додержання і виконання закону. Законність як метод цивілізованого державного управління. Принципи та вимоги законності. Гарантії законності, їх поняття і види. Контроль і нагляд за дотриманням законів спеціальними органами. Своєчасний та справедливий розгляд скарг громадян щодо порушення прав людини. Конституційні гарантії законності. Суспільний та правовий порядок. Сутність правопорядку, його характерні риси. Структура, функції та принципи правопорядку. Взаємозв'язок правопорядку і законності. Законність, правопорядок і дисципліна.

Поняття та основні риси правової свідомості. Структура правової свідомості, її елементи: правова ідеологія, правова психологія, правова поведінка. Вплив правосвідомості на законотворчу та правозастосовну діяльність. Правова культура: її сутність та основні риси, форми прояву в суспільстві. Правова культура у законодавчій і правозастосовній діяльності.

Поняття, ознаки і функції правового виховання. Система і механізм правового виховання. Правова вихованість. Правове загальне навчання. Правова культура. Правовий нігілізм, причини його виникнення, форми, вплив на стан режиму законності, реалізацію та забезпечення прав і свобод громадян.

Характерні риси, особливості та природа категорії «правова система». Теоретичні проблеми типології та класифікації правових систем. Джерела права як сутнісна характеристика типу правових систем.

Дисципліна “Конституційне право”:

Поняття і предмет галузі конституційного права. Місце і роль конституційного права в системі національного права України. Конституційно-правові норми та їх специфіка. Підстави класифікації конституційно-правових норм. Поняття і специфіка конституційно-правових відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин. Поняття і система джерел конституційного права України. Відповідальність в конституційному праві. Предмет і система науки конституційного права. Джерела науки конституційного права.

Поняття і предмет Конституції. Види конституцій. Основні положення теорії Конституції. Риси та юридичні властивості Конституції. Охорона Конституції. Історія конституційного розвитку України. Основні етапи новітньої конституційної реформи в Україні. Загальна характеристика Конституції України 1996 року.

Поняття системи конституційного права України. Поняття інституту конституційного права України. Основні інститути конституційного права України.

Поняття норм конституційного права України. Ознаки норм конституційного права України. Класифікація норм конституційного права України.

Поняття джерел конституційного права України. Класифікація джерел конституційного права України. Основні джерела конституційного права України.

Поняття Конституції України. Історія Конституції 1996 року. Структура і функції Конституції України 1996 року.

Поняття конституційно-правових відносин. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин. Юридичні факти. Поняття, природа та риси конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. Економічні і культурні права і свободи. Особисті права і свободи. Політичні права і свободи. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України, Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом. Конституційне закріплення принципу народного суверенітету та форми здійснення народовладдя. Форма правління та форма державного устрою України згідно з Конституцією 1996 року. Україна – суверенна і незалежна держава. Україна – демократична, правова, соціальна держава. Конституція 1996 року про основні функції і обов'язки Української держави. Політичні, економічні і соціальні засади конституційного ладу України. Захист конституційного ладу України.

Громадянство України. Правове становище іноземців та осіб без громадянства. Правовий статус біженців. Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут. Основні принципи правового статусу людини і громадянина та їх конституційне закріплення. Громадянство України: поняття та ознаки. Принципи громадянства України. Законодавче регулювання питань громадянства України. Визнання, набуття та припинення громадянства України. Поняття правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Правове регулювання перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Поняття форм безпосередньої демократії в Україні. Вибори в Україні. Референдуми в Україні. Поняття виборів та їх соціальна функція. Види виборів. Виборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України, Конституційні принципи виборчого права України. Виборчий процес в Україні: поняття і стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу. Поняття і соціальна функція референдуму. Види референдумів. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів. Відповідальність за порушення виборчих прав громадян. Організація і проведення всеукраїнського референдуму. Правові наслідки всеукраїнського референдуму. Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.

Поняття конституційно-правової відповідальності. Адміністративна відповідальність за порушення конституційного законодавства. Кримінально-правова відповідальність за порушення конституційного законодавства. Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Поняття і ознаки органу державної влади.

Конституційна система органів державної влади України. Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України.

Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Верховна Рада України – парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення – повноважень Верховної Ради України. Компетенція Верховної Ради України. Акти Верховної Ради України. Статус народного депутата України. Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Комітети і комісії Верховної Ради: склад, порядок формування, функції та повноваження. Посадові особи Верховної Ради України. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів. Прийняття законопроекту. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України. Спеціальні парламентські процедури. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді України. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження.

Порядок виборів Президента України. Функції і повноваження Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади. Порядок обрання Президента України. Компетенція Президента України. Конституція України про підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Апарат Президента України. Акти Президента України. Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою України.

Поняття органів виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України. Прем'єр-міністр України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи виконавчої влади. Кабінет міністрів України, інші органи виконавчої влади Конституційний статус Кабінету Міністрів України. Склад і поряд формування Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України. Система органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, повноваження.

Судова влада. Конституційні принципи правосуддя. Система судових органів України. Конституційний Суд України. Порядок формування Конституційного Суду України. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Конституційна юрисдикція. Процедура розгляду справ Конституційним Судом. Конституційні основи організації і діяльності прокуратури.

Поняття територіального устрою України. Адміністративно-територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Поняття і конституційні засади територіального устрою України. Територіальна автономія. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Система адміністративно-територіального устрою України. Адміністративно-територіальна, національно-територіальна і національно-державна автономія.

Поняття місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Сфера компетенції місцевого самоврядування. Акти місцевого самоврядування. Поняття та елементи системи місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Дисципліна “Адміністративне право”:

Адміністративне право як галузь права. Поняття адміністративного права. Джерела адміністративного права. Роль адміністративного права в становленні незалежної Української держави і розвитку ринкових відносин.

Поняття державної виконавчої влади. Функції державного управління. Основні принципи державного управління та їх реалізація в сучасних умовах.

Поняття, структура та види адміністративно-правових норм. Способи реалізації адміністративно-правових норм. Адміністративно-правові відносини, їх особливості.

Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Система і структура органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів – вищий орган виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Поняття органів місцевого самоврядування. Децентралізація державного управління.

Поняття державної служби і державних службовців. Адміністративно-правове регулювання державної служби. Класифікація державних службовців. Відповідальність державних службовців.

Адміністративна дієздатність, адміністративна правоздатність, права та свободи, гарантії прав та свобод, адміністративна відповідальність. Адміністративно-правовий статус іноземців. Поняття біженця. Поняття внутрішнього переселенця. Особи без громадянства.

Правовий статус громадських об'єднань. Порядок державної реєстрації політичних партій та громадських організацій. Відповідальність за порушення законодавства про об'єднання громадян.

Акти органів державного управління. Поняття та види методів державного управління. Адміністративний примус (поняття і порядок застосування). Адміністративно-запобіжні заходи. Адміністративні стягнення.

Забезпечення законності в діяльності органів виконавчої влади. Контроль та його види. Адміністративний нагляд. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни у державному управлінні.

Адміністративне правопорушення. Адміністративна відповідальність та адміністративні стягнення. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок.

Поняття адміністративного процесу. Адміністративне судочинство. Принципи адміністративного процесу. Звернення громадян.

Поняття адміністративної послуги. Порядок надання адміністративних послуг.

Зміст, принципи й правові основи підприємництва. Адміністративно-правовий статус підприємств. Порядок державної реєстрації підприємств та ліцензування їх діяльності.

Організаційно-правові основи управління митною справою. Органи управління митною справою. Поняття митниці, її права та обов'язки..

Організаційно-правові засади управління комунікаціями. Зміст управління транспортом, шляховим господарством та зв'язком. Система органів управління транспортом. Управління водним транспортом. Управління залізничним транспортом. Органи управління шляховим господарством. Органи управління зв'язком. Адміністративна відповідальність за порушення на транспорті та в галузі зв'язку.

Адміністративно-правове регулювання закладами, підприємствами та організаціями культури. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері культури. Основи державного регулювання у галузі культури і спорту.

Адміністративно-правове регулювання управління освітою. Органи управління освітою. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері управління освітою і наукою. Міністерство освіти і науки.

Адміністративно-правове регулювання управління в галузі охорони здоров'я. Право на охорону здоров'я за Конституцією України. Гарантії права на охорону здоров'я.

Організація управління в сфері юстиції. Система і повноваження органів управління в сфері юстиції. Організація управління в сфері внутрішніх справ. Система і повноваження органів управління в сфері внутрішніх справ. Служба поліції та управління нею.

Зміст, особливості та правові основи управління в галузі оборони. Система органів управління обороною країни. Система органів управління національною безпекою України. Зміст, особливості, правові основи та система органів управління в галузі охорони державного кордону.

Дисципліна “Кримінальне право”:

Поняття кримінального права як галузі права. Суб'єкти, зміст, види і структура суспільних відносин, які є предметом кримінального права. Функції та завдання кримінального права. Система кримінального права України. Структура Загальної і Особливої частин кримінального права. Системний зв'язок положень Загальної та Особливої частин кримінального права України.

Система принципів кримінального права. Співвідношення загально-правових, міжгалузевих та галузевих принципів кримінального права.

Поняття і значення закону про кримінальну відповідальність. Структура чинного КК України.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: мета і завдання. Види тлумачення закону про кримінальну відповідальність залежно від суб'єкта, способу та обсягу тлумачення.

Чинність кримінального закону України у просторі. Чинність кримінального закону в часі. Набрання і припинення чинності кримінальним законом. Зворотна сила кримінального закону (ультраактивність і ретроактивність кримінального закону).

Поняття і ознаки злочину. Відмежування злочинів від інших правопорушень.

Поняття складу злочину. Теоретичне і практичне значення складу злочину. Поняття та співвідношення елементів та ознак складу злочину. Загальна характеристика елементів складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки складу злочину.

Поняття об'єкта злочину. Види об'єктів злочинів. Поняття предмета злочину. Поняття та кримінально-правове значення об'єктивної сторони злочину. Ознаки об'єктивної сторони злочину.

Поняття суб'єкта злочину. Види суб'єктів злочинів. Ознаки загального суб'єкта злочину. Поняття неосудності згідно з КК України.

Поняття суб'єктивної сторони злочину. Поняття вини, передбачене КК України. Умисел як форма вини. Необережність як форма вини.

Поняття, юридична природа та види обставин, що виключають злочинність діяння.

Необхідна оборона: поняття, підстави, ознаки та умови правомірності. Поняття та кримінально-правова оцінка перевищення меж необхідної оборони.

Затримання особи, що вчинила злочин: поняття, підстави, ознаки та умови правомірності. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.

Крайня необхідність: поняття, підстави, ознаки та умови правомірності. Відповідальність за перевищення меж крайньої необхідності.

Поняття стадії злочину. Види стадій злочину.

Поняття закінченого злочину. Поняття готування до вчинення злочину.

Поняття співучасті у злочині. Види співучасників злочину, передбачені КК України.

Поняття та юридична природа множинності злочинів. Одиничний злочин як складовий елемент множинності злочинів. Триваючі, продовжувані і складені злочини.

Поняття повторності злочинів. Поняття сукупності злочинів. Поняття рецидиву злочинів.

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття покарання у КК України 2001 р. Ознаки покарання. Поняття системи покарань у кримінальному праві. Класифікація покарань. Загальна кримінально-правова характеристика окремих видів покарань, передбачених КК України.

Смертна кара як вид покарання в кримінальному праві деяких зарубіжних країн та в історії кримінального права України. «За» та «проти» смертної кари.

Загальні засади призначення покарання.

Загальна характеристика переліку обставин, що обтяжують і пом'якшують покарання. Поняття звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення від покарання.

Поняття судимості. Кримінально-правові та загально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Зняття судимості.

Поняття примусових заходів медичного характеру. Мета (цілі) примусових заходів медичного характеру. Відмежування примусових заходів медичного характеру від кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового впливу.

Види заходів кримінально-правового впливу, що можуть бути застосовані до неповнолітніх осіб.

Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння.

Дисципліна “Цивільне право”:

Поняття та предмет цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Місце та роль цивільного права в системі галузей права України. Цивільний кодекс України. Інші акти цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

Поняття та ознаки цивільних правовідносин. Підстави виникнення цивільних правовідносин.

Юридичні факти. Зміст цивільних правовідносин. Суб'єктивне право та юридичний обов'язок.

Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин.

Правоздатність фізичної особи. Поняття та види дієздатності фізичної особи. Обмеження дієздатності фізичної особи. Визнання особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення її померлою. Опіка та піклування. Акти цивільного стану.

Поняття та ознаки юридичних осіб. Цивільна правосуб'єктність юридичної особи. Класифікація юридичних осіб. Види (форми) юридичних осіб приватного права. Виникнення та припинення діяльності юридичних осіб.

Поняття та класифікація об'єктів цивільних правовідносин. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, види. Роботи та послуги як об'єкти цивільних прав. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав. Інші об'єкти цивільних прав.

Поняття та види правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма правочину. Тлумачення правочину. Недійсність правочину: поняття, види. Правові наслідки недійсності правочину.

Поняття та значення представництва. Підстави виникнення та види представництва. Довіреність: поняття, види та форма.

Поняття, види строків та термінів в цивільному праві. Порядок обчислення строків.

Поняття та значення позовної давності. Види строків позовної давності.

Початок перебігу строку позовної давності. Зупинення перебігу строку позовної давності.

Переривання строків позовної давності. Наслідки перебігу строку позовної давності.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Підстава (умови) цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Форми цивільно-правової відповідальності.

Поняття цивільного права, цивільного інтересу, цивільного обов'язку. Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків. Загальні положення про захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів в адміністративному порядку. Захист цивільних прав та інтересів нотаріусом.

Самозахист цивільних прав та інтересів.

Поняття та види речових прав. Поняття власності і права власності. Зміст права власності.

Здійснення права власності. Загальні положення про набуття права власності. Первинні способи набуття права власності. Похідні (вторинні) способи набуття права власності. Момент виникнення права власності. Припинення права власності.

Види права власності за суб'єктом (форми власності). Види права власності залежно від кількості власників. Поняття та види права спільної власності; право спільної часткової власності; право спільної сумісної власності.

Загальна характеристика речових прав на чужі речі.

Загальна характеристика захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов.

Інші цивільно-правові способи захисту права власності.

Поняття та види інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності. Суб'єкти, об'єкти та підстави виникнення права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності.

Здійснення права інтелектуальної власності. Авторське право. Суміжні права.

Патентне право. Захист права інтелектуальної власності.

Поняття зобов'язального права. Поняття, зміст та види зобов'язань. Елементи зобов'язань.

Підстави виникнення зобов'язань. Припинення зобов'язань. Виконання зобов'язань.

Поняття та система засобів забезпечення виконання зобов'язань.

Поняття та зміст договору. Класифікація договорів. Загальні положення щодо укладення, зміни та розірвання договорів.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ:

Під час Додаткового вступного випробування **вступникам забороняється користуватися будь-якою допоміжною літературою (підручниками, посібниками, науково-практичними коментарями, текстами нормативно-правових актів (кодексів, законів та ін.) як в паперовому, так і в електронному вигляді тощо) та будь-якими іншими джерелами інформації (мережею**

- Гарасимів. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів, 2010. – 416 с.
3. Бобровник С. В. Проблеми теорії держави і права : курс лекцій / С. В. Бобровник. – К. : Вид-во Київського ун-ту права, 2004. – 122 с.
  4. Гусарев С. Д. Теорія права і держави : навч. посібник / Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 270 с.
  5. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / Р. А. Калюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С.М. Легуша. – К. : Видавець Паливода А.В., 2007. – 296 с.
  6. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції) : навч. посіб. / [О. Л. Копиленко, О. В. Зайчук, А. П. Заєць та ін.]; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 400 с.
  7. Загальна теорія держави і права : підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, Л. Л. Рогачова та ін.]; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2010. – 583 с.
  8. Загальна теорія держави та права : підручник для студ. вищ. навч. закл. освіти / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Львів : Новий Світ-2000, 2003. – 583 с.
  9. Качур В. О. Теорія держави та права : навч. посіб. / В. О. Качур. – К. : ЦП “КОМПРИНТ”, 2014. – 328 с.
  10. Кириченко В. М. Теорія держави і права: модульний курс : навч. посібник для студ. ВНЗ / Кириченко В. М., Куракін О. М. – К. : ЦУЛ, 2010. – 263 с.
  11. Коталейчук С. П. Теорія держави та права : навч. посібник для підготовки до держ. іспитів / С. П. Коталейчук. – К. : КНТ, 2009. – 320 с.
  12. Котюк В. О. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / В. О. Котюк. – К.: Атіка, 2005. – 592 с.
  13. Крестовська Н. М. Теорія держави і права : елементарний курс / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. – Вид. третє. – Х. : Одиссей, 2012. – 432 с.
  14. Крестовська Н. М. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 584 с.
  15. Лемак В. В. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / В. В. Лемак. – Ужгород : ПП "Медіум", 2003. – 251 с.
  16. Лук'янов Д. В. Теорія держави і права : посіб. для підготов. до держ. іспитів / [Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, Г. О. Христова]; за заг. ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2012. – 190 с.
  17. Мала енциклопедія теорії держави і права / [С. В. Бобровник, О. І. Чаплюк, О. М. Мельник та ін.]; за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор-Видавництво, 2010. – 368 с.
  18. Марчук В. М. Нариси теорії права : навч. посіб. / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва. – 2-ге вид., доп. – К. : Книга, 2004. – 374 с.
  19. Марчук В. М. Теорія держави і права : навч. посіб. / В. М. Марчук, О. В. Корольков. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 415 с.
  20. Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів ВНЗ / О. Г. Мурашин. – К. : Ун-т "Україна", 2014. – 560 с.
  21. Олійник А. Ю. Основи історії і теорії держави та права: навч. посіб. / А. Ю. Олійник. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 200 с.
  22. Осауленко О. І. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. І. Осауленко. – К. : Істина, 2007. – 336 с.
  23. Пендюра М. М. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до іспитів / М. М. Пендюра. – К. : ТЕКСТ, 2008. – 188 с.
  24. Поляков И. И. Теория права и государства : учебник / И. И. Поляков. – Одеса : Фенікс, 2011. – 533,[7] с.
  25. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. / П. М. Рабінович. – Вид. 9-е, зі змін. – Львів : Край, 2007. – 188 с.
  26. Середа Г. П. Проблеми теорії держави і права : навч. посібник / Середа Г. П., Стеценко С. Г. – К. : КНТ, 2009. – 183 с.
  27. Сидоренко М. Й. Теорія держави і права (курс лекцій) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Сидоренко. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – К. : Ун-т “Україна”, 2013. – 197,[1] с.

28. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник / О. Ф. Скакун. – Вид. 4-те, допов. і перероб. – К. : Алерта, 2014. – 524 с.
29. Теорія держави і права : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [С. К. Бостан та ін.]. – К. : Академія, 2013. – 346 с.
30. Теорія держави і права : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Кучук А. М., Талдикін О. В., Орлова О. О. та ін.]; кер. авт. кол. Ю. А. Ведерніков. – Дніпропетровськ: : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2013. – 384 с.
31. Теорія держави і права : навч. посібник для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 6.030202 – “Міжнародне право” / [А. М. Шульга, Л. В. Новікова, В. І. Сідоров та ін.]; за ред. А. М. Шульги. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 464 с.
32. Теорія держави і права : підручник для студ. вищ. навч. закл. / [О. В. Петришин, С. П. погребняк, В. С. Смородинський та ін.]; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2014. – 368 с.
33. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / [Зайчук О. В., Заєць А. П., Журавський В. С. та ін.]; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – 2-ге вид. переробл. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
34. Теорія держави і права : навч. посіб. / [А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.]; за заг. ред. С. Л. Лисенкова. В. В. Копейчикова. – Вид. стереотип. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 320 с.
35. Теорія держави і права : посібник для підготовки до іспитів / С. М. Тимченко, Р. А. Калюжний, Н. М. Пархоменко, С.М. Легуша. – К. : Видавець Паливода А.В., 2007. – 176 с.
36. Шестоपालова Л. М. Теорія права та держави : посіб. / Л. М. Шестоपालова. – К. : Паливода А. В., 2012. – 255 с.

Дисципліна “Конституційне право”:

1. Бисага Ю. М. Конституційно-процесуальне право України : [підручник для студ. вищ. навч. закл. України] / Бисага Ю. М., Гомонай В. В., Чечерський В. І. – Вид. 6-е, допов. тв вдоскон. – Ужгород : Ліра, 2011. – 358 с.
2. Демків Р. Я. Конституційне право України : курс лекцій / Р. Я. Демків. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 331 с.
3. Конституционное право Украины : учеб. пособие / [М. Н. Воронов, А. В. Зубенко, Т. Е. Кагановская и др.]; под ред. М. Н. Воронова. – Х. : ХНУ им. В. Н. Каразіна, 2013. – 404 с.
4. Конституційне право України : підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [Л. К. Байрачна, Ю. Г. Барабаш, Ф. В. Веніславський та ін.]; за ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2010. – 415 с.
5. Конституційне право України : навч. посіб. для підгот. до іспиту за кредит.-модул. системою навчання : [для студ. вищ. навч. закл.] / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філянїна. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – 295 с.
6. Конституційне право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [В. І. Орленко та ін.]; за ред. Ю. І. Крегула. – 2-ге вид., допов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 527 с.
7. Конституційне право України : підручник / [Алмаші М. М. та ін.]; під заг. ред. Ю. М. Бисаги. – 7-е вид. – Ужгород : Гельветика, 2013. – 359 с.
8. Конституційне право України : підручник для студ. вищ. навч. закл. / [Байрачна Л. К., Журавський В. С., Колісник В. П. та ін.]; За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. – К. : Видавничий дім “Ін Юре”, 2002. – 544 с.
9. Конституційне право України : посіб. для підготов. до іспитів / [Ю. Г. Барабаш та ін.]; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2012. – 302,[1] с.
10. Конституційне право України. Академічний курс : підручник для студ. вищих навч. закл. : у 2 т. Т. 1 / Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л.; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2006. – 544 с.; Т. 2 / [В. О. Антонов, О. В. Батанов, Н. В. Воротїна та ін.]; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2008. – 800 с.
11. Конституція України : науково-практичний коментар / [Андрійко О. Ф. та ін.]. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Х. : Право, 2011. – 1128 с.
12. Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. / В. В. Кравченко. – Вид. 6-те, випр. та доп. – К. : Атіка, 2009. – 607 с.

13. Курс конституционного права Украины : учебник / под ред. М. А. Баймуратова и А. В. Батанова. – Сумы : Унив. кн., 2012. – Том 1: Общая часть Основы теории конституционного права; Том 2: Конституционный строй Украины. – 99 с.
14. Лисенков С. Л. Основы конституційного процесуального права: навч. посіб. / С. Л. Лисенков. – К. : Юрисконсульт; К. : КНТ, 2007. – 270 с.
15. Майданник О. О. Конституційне право : курс лекцій : для студ. юрид. навч. закл., ф-тів та від-нь всіх форм навчання / О. О. Майданник. – К. : Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України, 2013. – 363 с.
16. Мала енциклопедія конституційного права / [Бошицький Ю. Л. та ін.]; за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор, 2012. – 461 с.
17. Наливайко Л. Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права : [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва. – К. : Хай-Тек Прес, 2013. – 406 с.
18. Орленко В. І. Конституційне право України : посіб. для підготов. до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. – 7-е вид., стереотип. – К. : Паливода А. В., 2013. – 156 с.
19. Погорілко В. Ф. Конституційне право України : підручник [для студ. і магістрів вищ. юрид. і неюрид. навч. закл., усіх, хто цікавиться проблемами конституційного права та Конституції України] / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – К. : КНТ : Вид-во Ліра-К, 2011. – 527 с.
20. Проблеми сучасної конституціоналістики : Конституційні перетворення в Україні : навч. посіб. / [Орзих М. П. та ін.]; за ред. М. П. Орзіха. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 430 с.
21. Скрипнюк О. В. Конституційне право України: академічний курс : підручник для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скрипнюк. – К.: Ін Юре, 2010. – 669 с.
22. Скрипнюк О. В. Курс сучасного конституційного права України: академічне видання / О. В. Скрипнюк. – Х. : Право, 2009. – 466 с.
23. Совгиря О. В. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2012. – 544 с.
24. Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підручник / О. Ф. Фрицький. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 509 с.
25. Шаптала Н. К. Конституційне право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. К. Шаптала, Г. В. Задорожня. – Дніпропетровськ : ЛізуновПрес, 2012. – 472 с.
26. Шляхтун П. П. Конституційне право України : підручник / П. П. Шляхтун. – К. : Освіта України, КНТ, 2008. – 592 с.
27. Юринець Ю. Л. Конституційне право України : навч. посіб. / Ю. Л. Юринець. – Ужгород : Бреза, 2014. – 367 с.

Дисципліна “Адміністративне право”:

1. Адміністративне право України . Підручник. За ред.. Ю.П.Бітяка, В.В.Зуй. Харків. 2013.
2. Адміністративна відповідальність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Коломоєць Т. О. та ін.]; за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 184с.
3. Адміністративне право України: словник термінів: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / [Д. Є. Андрєєва, А. В. Басов, Ю. Ю. Басова та ін.]; за заг. ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. – К. : Ін Юре, 2014. – 520 с.
4. Адміністративне право України в умовах реформування : навч. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Бачеріков, К. В. Бондаренко. – Одеса : Фенікс, 2012. – 172 с.
5. Адміністративне право України. Академічний курс. Підручник для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. : У двох томах: Том 1: Загальна частина / [Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П. та ін.]; відп. ред. В. Б. Авер'янов. – К. : Видавництво “Юридична думка”, 2007. – 592 с. Том 2. Особлива частина [Авер'янов В. Б., Битяк Ю. П., Зуй В. В. та ін.]; відп. ред. В. Б. Авер'янов. – К. : Видавництво “Юридична думка”, 2009. – 600 с.
6. Адміністративне право України : підручник : у 2 т. – Херсон : ХМД, 2013. – Т. 1: Загальне адміністративне право. Академічний курс / [В. В. Галуцько та ін.]. – 2013. – 393 с.
7. Адміністративне право України : підручник / [Ківалов С. В., Авер'янов В. Б., Додін Є. В. та ін.]; за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Юридична література, 2003. – 896 с.

8. Адміністративне право : підручник / [Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гарашук, В. В. Богуцький та ін.]; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
9. Адміністративне право України : підручник для студ. ВНЗ / [Коломоєць Т. О., Лютіков П. С., Меліхова О. Ю. та ін.]; за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – Вид. 2-ге, змінене і доповн. – К. : Істина, 2012. – 528 с.
10. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні : навч. посібник для студентів юридичних факультетів / [О. Г. Бондар, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков та ін.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – 204 с.
11. Богуцький В. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення: актуальні проблеми адміністративного права: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – Х. : ФІНН, 2011. – 199с.
12. Богуцький В. В. Адміністративне право України як галузь права : [навч. посіб.] / В. В. Богуцький, А. В. Богуцька. – [2-е вид., переробл. і доповн.]. – Х. : ФІНН, 2011. – 119 с.
13. Бурбика М. М. Адміністративне право України : навч. посіб. / М. М. Бурбика, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. – Суми : Мрія, 2015. – 357 с.
14. Ведерніков Ю. А. Адміністративне право України : навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, В. К. Шкарупа. – К. : ЦНЛ, 2005. – 334 с.
15. Голосніченко І. П. Адміністративна відповідальність (загальні положення та правопорушення у сфері обігу наркотиків) : навч. посіб. / І. П. Голосніченко, Н. І. Золотарьова, Д. О. Штанько; за заг. ред. І. П. Голосніченка. – К. : КІВС, 2002. – 141 с.
16. Голосніченко І. П. Адміністративне право України: основні поняття. Загальна та особлива частини : навч. посіб. / І. П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський, Н. І. Золотарьова; за заг. ред. І. П. Голосніченка. – К. : ГАН, 2005. – 232 с.
17. Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред. І. С. Гриценка. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
18. Загуменник В. І. Адміністративне право України : зб. основних питань та відповідей (заг. частина) : навч. посіб. / В. І. Загуменник, В. В. Проценко; під заг. ред. Крупчана О. Д. – Бендери ; К. : Поліграфіст, 2012. – 443 с.
19. Загуменник В. І. Адміністративне право України: основні категорії та поняття : навч. посібник / В. І. Загуменник, В. В. Мусієнко, В. В. Проценко; під заг. ред. О.Х. Юлдашева. – Бендери; К. : Поліграфіст, 2010. – 512 с.
20. Ківалов С. В. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова. – Вид. 6-те, стер. – Одеса : Фенікс, 2012. – 399 с.
21. Кісіль З. Р. Адміністративне право : навч. посіб. [для студ., аспірантів, викладачів вищ. навч. закл.] / З. Р. Кісіль, Р. В. Кісіль. – 3-є вид. – К. : Правова єдність, 2011. – 695 с.
22. Кодекс Украины об административных правонарушениях: Научно-практический комментарий. Изд. шестое; дополн. и переработ. / [А. С. Васильев, Е. В. Додин, О. П. Подцерковный и др.]; под общ. ред. А. С. Васильева, А. И. Миколенко. – Х. : ООО “Одиссей”, 2008.
23. Коломоєць Т. О. Вступ до навчального курсу “Адміністративне право України” : навч. лекція: реком. Вчен. радою ЗНУ / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков. – К. : Ін Юре, 2014. – 240 с.
24. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т. О. Коломоєць. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
25. Коломоєць Т. О. Публічне адміністрування в Україні в умовах реформування (адміністративно-правовий аспект) : навч. посіб. для студентів юрид. ф-тів / Т. О. Коломоєць, П. С. Лютіков. – Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2013. – 215 с.
26. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
27. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков. – 3-є вид., стер. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 752 с.
28. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
29. Крегул Ю. І Адміністративне право і процес : навч. посіб. / Ю. І. Крегул. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 223 с.

30. Курс адміністративного права України : підручник / [Колпаков В. К., Кузьменко О. В., Пастух І. Д. та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
31. Ляхович У. І. Адміністративна відповідальність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Івано-Франківськ : [Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника], 2010. – 169 с.
32. Мельник Р. С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право : навч. посібник / Р. С. Мельник, В. М. Бевзенко; за заг. ред. Р. С. Мельника. – К. : Ваїте, 2014. – 376 с.
33. Миколенко А. И. Административный процесс и административная ответственность в Украине : учеб. пособие / А. И. Миколенко. – 2-е изд., доп. – Х. : Одиссей, 2006. – 352 с.
34. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. станом на 2 квітня 2012 р. / [Бортник Н. П., Беляков К. І., Петков С. В. та ін.]; за заг. ред. С. В. Петкова та С. М. Морозова. – К. : “Центр учбової літератури”, 2012. – 1248 с.
35. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення: із змінами та допов. станом на 10 вересня 2013 р. / [Андреєва О. Б. та ін.]; під ред. Калюжного Р. А., Іншина М. І., Шопіної І. М. – Вид. 5-те. – К. : Всеукр. асоц. видавців ”Правова єдність”, 2013. – 975 с.
36. Павлов Д. М. Адміністративне право. Загальна частина : конспект лекцій / Д. М. Павлов. – К. : МАУП, 2007. – 136с.
37. Подлінев С. Д. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / С. Д. Подлінев. – Одеса : Юридична література, 2008. – 648с.
38. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К. : Атіка, 2009. – 639 с.
39. Столбовий В. М. Адміністративне право України : посіб. для підготовки до іспитів / В. М. Столбовий. – Вид. друге. – К. : Вид. О.С. Ліпкан, 2010. – 159с.
40. Тереняк Л. В. Адміністративне право : словник основних термінів / Л. В. Тереняк. – Х. : ХНАУ, 2012. – 66 с.
41. Федорук Н. С. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посібник / Н. С. Федорук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. – 296 с.
42. Шестак Л. В. Адміністративне право : навч. посіб. / Л. В. Шестак. – Чернігів : Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці, 2011. – 254 с.

Дисципліна “Кримінальне право”:

1. Актуальні проблеми кримінального права : навч. посіб. / В. М. Попович, П. А. Транчук, А. В. Андрушко, С. В. Логін. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 251 с.
2. Бантишев О. Ф. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Загальна частина : (постатейний коментар та науково-теоретична характеристика окремих положень) / О. Ф. Бантишев, С. А. Кузьмін. – К. : Паливода А. В., 2010. – 333,[1] с.
3. Васильківська І. П. Кримінальне право України : загальна частина : навч. посіб. / І. П. Васильківська. – К. : КНЕУ, 2013. – 295 с.
4. Вереша Р. В. Кримінальне право України : Загальна частина : навч. посіб. / Р. В. Вереша. – К. : Правова єдність, 2014. – 351 с.
5. Гончар Т. А. Уголовное право Украины : Общая и Особенная части : учеб. пособие для подгот. к экзамену / Т. А. Гончар, Е. Л. Стрельцов, О. А. Чуваков; под общ. ред. Е. Л. Стрельцова. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Х. : Одиссей, 2012. – 263,[1] с.
6. Жаровська Г. П. Кримінальне право України (загальна частина) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2013. – 302 с.
7. Кримінальне право України : Загальна частина : навч. посіб. / [А. М. Бабенко та ін.]; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : ХНУВС, 2011. – 374 с.
8. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посібник / [В. М. Трубников, М. В. Даньшин, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубникова. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 444 с.
9. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / [В. І. Борисов, В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528 с.

10. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Александров Ю. В., Антипов В. І., Володько М. В. та ін.]; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – Вид. 5-те, перероб. та доп. – К. : Атіка, 2009. – 407 с.
11. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [Литвинов О. М., Житний О. О., Васильєв А. А. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова. – Х. : НікаНова, 2015. – 400 с.
12. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Видання шосте, перероблене та доповнене / Відп. ред. Є.Л. Стрельцов. – Х.: ТОВ “Одіссей”, 2010. – 805 с.
13. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х. : Право, 2013. – Т. 1 : Загальна частина / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]. – 2013. – 376 с.
14. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестрових та державних екзаменів : навч. посіб. для студ. ВНЗ. / Кузнецов В. В., Савченко А. В.; за заг. ред. О. М. Джузи. – Вид., 2-ге доп. та перероб. – К. : Центр учбової літ., 2011. – 392с.
15. Кузнецов В. В. Кримінальне право України : посіб. для підгот. до іспитів. / Кузнецов В. В., Савченко А. В.; за заг. ред. О. М. Джузи. – Вид. 4-е, доп. та перероб. – К. : Паливода А.В., 2009. – 302 с.
16. Литвиненко Т. А. Кримінальне право України у поняттях і термінах : словник-довідник для ВНЗ / Т. А. Литвиненко. – Х. : ФОРТ, 2013. – 108с.
17. Мала енциклопедія кримінального права / [Бошицький Ю. Л. та ін.]; за заг. ред. Ю. Л. Бошицького, З. А. Тростюк. – К. : Кондор, 2012. – 282 с.
18. Назимко Є. С. Кримінальне право України: предмет, завдання, система, методологія, принципи, джерела. Кримінально-правова політика : навч. посіб. – Донецьк : Цифр. тип., 2013. – 92 с.
19. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України (2-е вид., перероб. та доп.) / За заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – К.: Дакор, 2008. – 1428 с.
20. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 6-те вид., переробл. та доповн. / Відпов. ред. С.С. Яценко. – К.: А.С.К., 2010. – 848 с.
21. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України : у 2 т. / За ред. П. П. Андрушко. - Т. 1: – К. : Правова єдність, 2009. – 964 с.; Т. 2 : – К.: Правова єдність, 2009. - 624 с.
22. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [Бойко А. М., Брич Л. П., Грищук В. К. та ін.]; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 7-ме вид., переробл. та доповн. – К. : Юридична думка, 2010. – 1288 с.
23. Острогляд О. В. Основи кримінально-правової політики України та Кримінального права України (Загальна частина) : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. В. Острогляд. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – 218 с.
24. Педан В. І. Кримінальне право України. Модуль І – ІІ : навч. посіб. / В. І. Педан, В. К. Антошкіна. – Донецьк : Юго-Восток, 2011. – 279 с.
25. Сопільник Л. І. Кримінальне право України: загальна частина : навч. посіб. / Л. І. Сопільник, М. П. Федоров. – Львів : Львів. ун-т бізнесу та права, 2012. – 463 с.
26. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / [Берзін П. С., Денисова Т. А., Дудоров О. О. та ін.]; за заг. ред. В. О. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.

Дисципліна “Цивільне право”:

1. Актуальні проблеми цивільного права і процесу: Навч. посібник / [Тімуш І.С., Бичкова С.С., Матвійчук Я.В. та ін.]; За заг. ред. Я.В. Матвійчук. – К.: ДЕДУТ, 2012. – 177с.
2. Майданик Р.А. Цивільне право. Т. І. Вступ у цивільне право. – К.: Алерта, 2012. – 472с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 15 листопада 2013 р. / [Забарський В.В., Богатир В.В., Очольда М.Г. та ін.]; За заг. ред. В.В. Богатиря. – К.: “Центр учбової літератури”, 2013. – Частина І. – 512с.; Частина ІІ. – 640с.
4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 5-е вид., переробл. і допов. / За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – Т. І / [Н.С. Кузнецова та ін.]. – 832с.; Т. ІІ / [О.О. Кот та ін.]. – 1120с.
5. Ромовська З.В. Українське цивільне право. Право власності. Академічний курс: Підручник. – К.: Правова єдність, 2011. – 246с.

6. Фролов Ю.М., Антошкіна В.К., Турскова В.С. Цивільне право України : [Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл.]. – Донецьк: Юго-Восток. – Т. 1. – 2012. – 586с.; Т. 2. – 2013.
7. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: Підручник. – Вид. третє, перероб. і доп. – К.: Істина, 2011. – 806с.
8. Цивільне законодавство України: Навч. посібник / [Харитонов Є.О. та ін.]; За заг. ред. Є.О. Харитонova, К.Г. Некіт. – Одеса: Юридична література, 2013. – 388с.
9. Цивільне право. Загальна частина: Навч. посібник / [Алфьорова Т.М., Берестова І.Е., Круглова О.О. та ін.]. – К.: Хай-Тек Прес, 2013. – 432с.
10. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: Підручник / [С.С. Бичкова, І.А. Бірюков, В.І. Бобрик та ін.]; За заг. ред. С.С. Бичкової. – 3-тє вид., змін. та допов. – К.: Алерта, 2014. – 496с.
11. Цивільне право України. Загальна частина: Підручник / [С.М. Бервено, В.А. Васильєва, М.К. Галянтич та ін.]; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 4-тє вид., стереотип. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 976с.
12. Цивільне право України. Особлива частина: Підручник / [Т.В. Боднар, С.М. Бервено, І.А. Безклубий та ін.]; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – 4-тє вид., стереотип. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 1176с.
13. Цивільне право України: Загальна частина: [Підручник] / [І.А. Бірюков, Ю.О. Заїка, С.С. Бичкова та ін.]; За заг. ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїки. – К.: Алерта, 2014. – 510с.
14. Цивільне право України: Загальна частина: Підручник / Бошицький Ю.Л., Шишка Р.Б., Шишка О.Р., Шишка І.Р.; За ред. Бошицького Ю.Л. та Шишки Р.Б. (кер. авт. кол.). – К.: Видавництво Ліра-К, 2014. – 760с.
15. Цивільне право України: Курс лекцій: загальна частина: Навч. посібник / Л.І. Сопільник, В.В. Новіков, І.М. Томюк, Л.А. Гачак-Величко. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 439с.
16. Цивільне право України: Навч. посібник / [Рабинович С.П. та ін.]; За ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. – Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2011. – 468с.
17. Цивільне право України: Навч. посібник: напрямок підгот. 0304 – право. Спец. 6.030401 – правознавство. Форма навчання: ден., заоч. – Х.: Друк. Мадрид, 2014. – Ч. 1; Ч. 2 / [С.І. Сприндис, Д.О. Кулик, Я.С. Протопопова, Ю.О. Саєнко]. – 255с.
18. Цивільне право України: Особлива частина: Підручник / [В.Г. Фазикош, С.Б. Булеца, В.В. Заборовський та ін.]; Під ред. В.Г. Фазикоша, С.Б. Булеци. – К.: Знання, 2013. – 751с.
19. Цивільне право: Підручник у 2-х томах. / За ред. В.І. Борисової, І.В. Спасиво-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – 2-ге вид. – Х.: Право, 2014. – Т. 1. – 656с.; Т. 2. – 816с.
20. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців: правникам, нотарям, адвокатам, суддям, викладачам, студентам / За ред. І.В. Спасиво-Фатєєвої. – Х.: Страйд. – Т. 1: Загальні положення. – 2010. – 319с.; Т. 2: Фізична особа. – 2009. – 296с.; Т. 3: Юридична особа. – 2009. – 735с.; Т. 4: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки. – 2010. – 768с.; Т. 5: Право власності та інші речові права. – 2011. – 624с.; Т. 6: Право інтелектуальної власності. – 2011. – 582,[10]с.; Т. 7: Загальні положення про зобов'язання та договір / [О.О. Бакасько та ін.]. – 2012. – 734с.; Т. 8: Договори про передачу майна у власність та користування / [Л.М. Баранова та ін.]. – 2013. – 670с.; Т. 9.; Т. 10.; Т. 11: Недоговірні зобов'язання / [Л.М. Баранова та ін.]. – 2014. – 412с.; Т. 12: Спадкове право. – 2009. – 544с.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.ю.н., проф., зав. кафедри господарського та адміністративного права	_____	Голосніченко І.П.
к.ю.н., доц. кафедри публічного права	_____	Попов К.Л.
викл. кафедри публічного права	_____	Іщенко В.В.